

مُصَوِّرٌ فَحْرِیطُ

سر مخوری: جلال ساهر

MOUHIT

مدیر: فائق صبری

اپونه شرائطی:

در سعادت ایچون ولایات ایچون ممالک اجنبیه ایچون
 سنه لکی ۱۰۸ غروش ۱۲۰ غروش ۲۶ فرانک
 التي آیلنی ۵۴ » ۶۵ » ۱۴ »

Illustration He' domadaire Paraissant chaque Jeudi

FotK Sabri

هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولور سیاسی، ادبی، علمی، فلسفی رسمی غزته در -

شماره ده جوانخت دواتلو تجارتلو نهاد اقدی حفر تلری
 S. A. I. Nihad Effendi

انوار ذکا و عرفان — غایب مدنیت، اتحاد و صلاح عمومی —
(۱۰۰ بیک) سنه صورکاری ترقیات علمیه و امتزاعات
مدنیه — اتحاد کائنات.

کتاب کائناتک الواح بدایع بیانیه بر عطف نظر
ایدیلر .. مناظر بلاغت انتمسای طبیعت حده تدقیق
و مقایسه دن کچریلیرسه : ظاهره ی، باطنی ایکی اثر
پیشگاه مفکرده ده تجلیساز ارلور. بو ایکی اثر اساساً
بر .. بو ایکی شی که یکدیگر بیک صفحات تجلیاتی ..
ینه بو اثر، بو ایکی شی که بری برینه ظاهره اعمالفدر.
أودت بو ایکی اثر در که بری :
ظاهره آظان اولونور که عالم طبیعت ثابت، ساکن ..
ناصیل قورولوش ایسه اوله جه دایم.

دیگری بالعکس

اجزای کائنات هر آن متحول، متحرک .. که
بو حقیقت در. بر حقیقت در که : طبیعتده هر شی متبدل
هر شی تجدد، استحالیه انقلاب و تکمله دوغرو بر میل
و استعداد کوستر. ذاتاً حوادث طبیعه ده بوندن
عبارت در. اونک ایچین استخاله و تکامل عالم جما.
دات و عالم عضوایته متجلی در. بو بر قانون لایتنیر
طبیعی در. بونک حکمتدن قوروتولان ذرات طبیعه
موجود دکل در. قوانین طبیعه نیک فہمی هب قانون
تکاملده خلاصه اولنور. قانون تکاملدر که ساسه

بکا جبرأتکیز، فداکارلکیز بونک ایچین اولدیغنی
بیلسه ایدم، سزی جو قودن یانمدن قو واردم .
فقط بوقدر جبرأتکار بر آدمی ده بوندن صکره
یائمه بولندیرمق ایستهرم مسبوق خدمت لکیزک
مکافاتدی، یارین عالییه سویلهرم، سزی شکایت
ایستدیکیز قودن قورنارہ حق بردرجده ایفا ایله
مقابلہ ایتش بولنورم. شمدی کیدیکیز یارین
اوله حق وداعکیزه قارشی اوفاقی بر بون نوی دیمه
مساده ایدیکیز. «سعاد کیمه یوردی، امکیده مه یوردی
بینته چارپان بو آچی سوزلرک، دماغی تخریب ایدن
کاهلرک آغرائی آلتد. بونلش، ازیلمش. صوک
صافلادیغنی بیوک قالی ده بویله رد ایدلش، قیرلش
و چکینه نمشدی .

سعاد بور دی .. فقط عکس جہتہ قیج بار مغاضه
دوغرو صالحانہ برق یوردی .. بردھا . صولر بر نظر
وداع ایله اوکندیرسی قووان . بو کوزل قادیسک
کو تو فلبه نفوذ اءجک بر نظر ایله باقد ..
و صکره، هیچ ..

بر جسم قیبال صوبه سقوطندن متحصل صدا ایله
او کوزل یا طک ماکنه سندن کلن صدا آراسنده بوغولمشد .
ضیاء الدین بدیع

قانون تکامل

غایب حیات و مدنیت
تسلل اجزای طبیعت و اتحاد
عمومی کائنات

الواح کائنات. مناظر طاریت — قانون
تکامل، استخاله و تسلل — زمان و
انقلابات ارض — عضویات نباتیه و حیوانیه —
طبقات ارضیه و انواع عضویاتی — استخاله
و تکامل عضویات و حیات — لامارکیزم،
داروینیزم — فیلوژنی و پانکامل انسان
عضویات — اونتوژنی و پانکامل و
تکامل اعضای عضویات — تحصیل علم و معرفت

اساتیراده ایلیک آت یاریشلی

فلسفه برای کاشانده عوالم و شمسوی هنیگدیگر بیک
هولنده، دائره جاذبه سنده دوندورور .. هپسی بر
غایه به .. ازلی، ابدی بر هدف مجهوله سور و کلیوب
گوتور مکنده در، بو قانون عظمت بیان طبیعت بویه
عوالم عدیده حکمه را اولوغی کی الگ غیر مخصوص
ذرائد بیه آثاری نیجی ایدر، هله عالم حایده ..
عضویات نباتیه و حیوانیهده تاثیر، آثاری هر آن
مشهود اولانکنده در.

فی الواقع کائنات ازدن قورولش، ابدی اوله رق
استحاله و تکامل ایتکنده در. بوتون کائنات یک
وجود در، هپسی بری بر بدن کلش در. هپسی بری
برینک استحاله و تکمیلدن عبارت در.

اوزرنده یاشادیغمز ارض لاینتقطع دیکشیر،
فقط بو تحولاتی بز کورده ییز .. حیانتز بر ارضه
بصردر، حیات ارض اوزون در. تحولات ارضیه
بطی در کورمک زمانه محتاج در.

دکتر لطفاله لایتر، سواحلی دووهر، کنار ارضی
بارچالار اویار، قره لره کیر، یاغمرور یاغار، روزکارلر
اسر، نهرلر آقار طاشی، طوبراغی سور و کلهر،
قوملری طاشیر، کنار دریاه دوکر، قومسالار،
دلتار یایار، قره لری دکتر لره ایلریله تیر، سواحلی
دیکشیر، منظره بوزولور.

دیگر طرفدن وولقسانلر فوران ایدر. طبقات
ارضی بارچالار، زمینی هرج و مرج ایدر. یراریلیر.
خندقلر، اوچوروملر پیدا اولور. دنیا دوز، هوا
آقار، هواده، دریاده جریانلر باشلار. استقامتلری
دیکشیر. دیرکن، مواسم بری برینی توالی ایدر، نباتات
تحول ایدر. مختلف شکلره، نمونلره دونر. فوت
نباتات، حیوانات طریق تکمیلده ایلیرلر.

بر قانون عمومی، بر قانون اساسی طبیعت بوتون
عضویاتده بر اخوت، بر قرابت تأسیس ایدر.

بوگون فلسفه و علم حیات نقطه نظرندن بر حقیقت

میرهنه دوکر: عضویاتک هپسی بری برینک قورداشی
خصمی، افریانیده، تاریخ طبیعی گوستریپور که
عضویات نباتیه و حیوانیه بر سلسله اوزره دیرلش
برقایلدن دوکولش. نمونلر در. هپسی عین بر تخم
اوزرنده باشلامش. بر آناک عصر لرجه بو یوزن ..
بو یوز بوده نشو و نما بولان دالای، اوراقی، ازهاری،
اثماری در. نباتات، حیوانات عین بر ساقدن .. عین
برکودنه ن قوعش، آیرلش .. تشعب ایتش مختلف
دالدر. عضویاتک تخمی، کوکی، ساقی بر .. هپسی
یکو وجود در. طبیعت بر .. حیات بر .. عضویات بر در،
کور لن تخلف، تنوع هپ قانون تکاملک درجه
درجه آثاری در. بو قانون عمومی، قانون اساسی
طبیعت مقضای در.

تاریخ طبیعی ارض برکوزدن کچیریله چک اولورسه
طبقات ارضیه شکل و تکامل ایتدکه بر یوزنده شرائط
حیاتیهده تحول ایلور. هر طبقهده پیشن حیواناتک
وظائف حیاتیله ریده دیکشیر. اوکا کوره اعضایی
بو یوز بوب، کوچولور .. آر تیور .. اُکسیلور ..
حیوانات باشقه شکلر آیرور .. باشقه انواع حیواناته
تحول ایدیور. نباتاتده بووجه ایله عین طرز تحول
تابع اولش و اولانده بولومشدر.

ایشته استحاله و تکامل عضویاتک لامار قورفندن
بو صورته ایضاح و تفسیر ایلونوشنه یعنی :

«شرائط حیاتییه کوره و وظائف عضویه نیک
تراید و با تنافس ایتیمسی نسبتدهده اعضاتک حجماً
بو یوزمسی و یا کوچولسبله آخر بر شکل حیوانیه
استحاله ایلوب دویمسه .. و بو طرزده وقوع بولان
استحاله و تکامل عضویات :» (لامار قیزم Lamar-
kisme دیر .

لامارک بو مسلک فلسفینک اساسینی قور دینی
و قتلر علم حیوانات علماسی از جمله مشهور کووی به
طرفندن شدله مؤاخذهه دوجار اولور .. بو مسلک
بو یوزدن یاریم عصر قدر مسکوت عنه بر اقایلی.

کوشه نسیانه آتیلدی.. صوکر داروین کلدی. سینه
بو نظریه یی برفیق ایلا دی. ممالک مختلفه یه سیاحتلر
یاپدی. دنیای دولاشدی. هر یردن برنات، بر حیوان
کتیردی. یان یانه دزدی.. بری برینه بکزمسلری
بر صیره یه قویدی. برده کزدی که عضویات نباتات
حیوانات تدریجاً فرقلر کوستره کبری برندن آبرنش
تسلسل ایتمشدر. مثلاً مرکدن بار کیره، لیموند
پورتقاله کیمک ایچین او قدر بر فرق.. اوندن بر
مسافیه حاجت یوقدر؛ ایشته بویه چه برندن دیکرینه
درجه درجه فرقلره کپله کپله خرده یینی عضویاتدن
انسانه قدر انواع عضویاتی بر صیره کتیرمه یه موافق اولدی.
بر حیوانک دیکر حیوانه دونه سی، استحاله
ایتمه سی صرف تأثیر خارجدن ایلری کلیر، کره ارض
خلقت آدمه کلنجه یه قدر بر چوق تحولاته، انقلاباته
مظهر اولدی. اوده بر چوق کبی دوندی بویودی.
مادر ارض ایلاک سن رشده باصددینی دورده - که
بو دوردن خلقت آدمه کلنجه یه قدر ملیونلرجه، سنه
کپدی - عضویات بسطه وعادیه پیشسیدی. صوکر
ارض بو یومه یه باشلادی.. منظری، دکشدی، طبقاتی
آزدی. بر چوق دورلر کلوب کپدی. ایلاک دورده
یتیشن عضویات ارضک بو تبدلانه مقاومت ایده.
بیلیمک ایچون ایشه یارامیان بعض اعضا سی غائب
ایندی یا خود دیکشدیردی. ایشه یارایه جق یکی اعضا
حصوله کلدی.. یگی یکی اشکال، مخلوقاته دوندی.
اگر عضویات ارضک بوتحولات و تشکلاته کوره
دکشمه مش، تحول ایتمه مش اولسه ییدی بوسوبوتون
نوعاری، هپ نسلاری، جنسلری محو و منقرض
اولوردی.

عضویات نوعلری ایلاک ایله مک ایچون زمانه کوره
دگیشملری، تکمل ایله ملری لازمدر. دیکسوب
تکمل ایده یه یین عدمه محکوم اولور. طبیعتک بو
تبدلاته قارشى هانسی نوع کوکس کرر، مقارمت
ایدرسه یعنی تحول و تکمل ایلر سه اوقالیر، اوقازانیر

تعبیر آخرله طبیعت ایشه یارایان.. تکمل ادوب
مقاومت ایدن عضویاتی سحر. انتخاب ایدر. انلری
براقیر. طبیعتک شدایدینه مقاومت ایده یینلری ترک
ایدر. اولومه محکوم قبالر. اونه کلر یاشار. انواع
وانسانی صالار، بریکلر محو اولور کیدر. ایشته
بوسچلمه، انتخاب کیفیت: (انتخاب طبیعی) و یا
اصطفای طبیعت دیزرکه: (داروینیزم) مسلکی بواساس
اوزرینه در. فقط کرک لامارق نظریه سی و کرک داروین
نظریه سی ایکسی عین مسلک فلسفینک یعنی «استحاله
و تکامل» مسئله جدیه و مهمه سنک ایضاحی ایچون
قورولمشدر. ایکسی ده مقبولدر. عین محل
مقصوده چیقان مختلف برر یولی در. لامار قیزم،
داروینیزم بری برینک مترادفی در.

لامار قیزم ده «چالیشان عضو تکمل ایدر. عاقل
قالان عضو کو چولور محو اولور» اساس وقاعده در.
«داروینیزم» ده اساس «الحکم لمن غلب» دستوریدر.
ایکسی ده، قانون حیات، قانون طبیعی در. بری بر قاعده
حیاتیه. او بری ده رقابت حیاتیه در.

•••

ارض مادر عمومی حیات در. بوتون عضویات
بر مشیمه دن وقبله قومش عضویات ابتدائیه سنک
استحاله و تکاملندن متولددر. عضویاتک ادوار ابتدائیه
ارض دینری استحاله و تکاملنه علم حیات نقطه نظرندن
«تکون انسال» philogénie دیزر. بو کتاب طبیعتک
بر بحث مهمی درکه (تاریخ تکامل حیات) دیمک در.
بونک کبی سلسله عضویاتک مختلف قدملری..
مختلف درجه لری اشغال ایدن هر نمونه عضویات
رحم مادره دوشوب بویومه یه باشلادیغندن اعتباراً
ینه سه بحاله و شکاله قوبولور. آرزمانده طوتار
سلسله حیواناتک ابتدائی، الک سفلی نمونه لر بونک
برر برر شکلی آلیر. چارچابوق تحول ایدر. ایتدکجه
مکمللشیر. بوکله دیکجه یوکسلیر. نام عائد بولوندوغی
نوعک شکله، کالنه ایردیمی قالیر، توقف ایدر. اوندن

نادر. تشکر اولونورکه آرتق کوندن کونه خلقده
تویر افکارحسی زاید ایتمکدهدر. فیه، علمه، هنره
مراق حسی چوئایور، تجسس حقیقت و فن مراقی
کیندکجه آرتقدهدر.

ذاتاً شمیدیکی اوروپا مراکن مدنییه سیله کره
ارضک ادوار ابتداییه سنده .. طاق دورنده کلوب
کچمش جمعیت بشریه آره سندهکی فرق آزادی .
شمیدیکی انسانلر معنأ و جسمأ اسلاف ابتداییه
بکزه من .

عصر حاضر مدنیده نزاکت فکریه، ظرافت
بدنیه خیلین خیلیه دیکشدی، عضلات اسکی قو ..
اسکی حجمی غائب اییدی. بوکا مقابل سبکیلر بو-
یودی، نشو و نما بولدی. شمیدیکی انسان حجمأ
بالنسه دهامتفکر، دهاعقلی در. اقتدار جسمانی
یرینه قدرت دماغیه قائم اولدی هله حس بشرک
یدیه آمالی اولان جنس نساذهکی نزاکت و علویت
قابل تصویرمیدر؟ بر سیای حسن و ملاحیجی حاله
نورانی اطلاقه سزا مو جلی برزلف زرتاری ..
جاذبه ناک نظری، کتاب سودا و احتساستک بیک
درلو بدایینه ترجان اولان باقیشاری هانکی قال و قلم
توصیفه مقتدردر.

نوع نی بشر جسمأ فکراً بودرجه کاله واصل
اولدینی حالده بیله یته بر بدیهه تکامله .. برغایه امله
دوغری دورمایوب ایلمله مکدهدر.

حاصل بو زمان دور ذکادر . آرتق شسمدن
صوگرا دماغ نشو و نما بولیور فضل و کمال .. ترقی
وشکال دوری در . فل اولانجه آثار ترقیسی
گوستریور . هرکون ساحه مدنیته یکی بر اثر اخراج
فیرلاتیلور . هوائی بالونلر ، ترنلر جیقمق اوزره
له فوتوغرافلر تکمل اییدیور بوکدیشله . بکون
کله چک که محاربات جو هواده اولاجتی ... بو ایسه
انسانری بوستون قورقوداجتی .. بونک اوزریسه
بوتون اقوامه بیاینتلق کله چک .. بر منارکه عمومی

اوتیه کیده من. کندی نوعنده، کندی نمونه سنده
ثابت اولور. آرتق اونونه داخلنده تکامله قوبولور.
بویور. ایشته طبیعت، میلیونلرجه اعصار اجرا
ایله دیکی تحول انقلابانی .. بو تحول و انقلابانک بر
عینی ده آزمونده درجم مادرده .. حیانک ایانک آیلرنده
تکرار ایدر. هر عضویت اجداد قدیمه نیک اشکالی
ولو مختصراً اولسون بر دقه تکرار ایدر. طبیعت
تکون عضو یاده اسکی تاریخی. تاریخ تکامل حیاتی
بر کوزدن کچیر. ماضیدهکی وقوعات حیاتی سرعله
نظیر ایدر. آدن صکره کالی کوسته درر . ایشته
عین بر عضویتک آنا رحمند، کچیردیکی استحاله
و تکامله ده «صورت تکون عضویت» ontogénie دیر.

حاصل عضویت عین برشجر حیاتک قوجه
بر آغاجک اغصان و ازهارری مقامنده در . نوع نی
بشر تکامل حیاته انک بوسک درومنی اشغال ایدر.
بو بر نسخه کبرای خلقتدر . حیات بشرک منشأ
و ظهورنی بولق ایچین تاریخ حیاتک ایلمک سطرلرینه
بایق لازمدر، آتی عضویت ابتداییه نیک اعماق
درویه سنده .. طوپراغک ذرات معدنیه سنده آرامالی.
عضویت معادنک تکامل و انقلابندن .. بر آووج
طوپراغک آمیختن .. عضو ایدره نیک میلیارلرجه
اعصار دیرنی استحاله و تکامل ایتمش عضویتدن
متولددر .

نوع نی بشر زیده خلقت، اشرف مخلوقات در،
احسن تقویم اوزره وجود بولمش بر نسخه متازه
حیانددر . فقط هنوز عتلاً تام کالی اظهار ایدمه
مشدر. بو دنیاده مسکون بر بیجق ملبار خلقتک قسم
اعظمی علم و عرفاندن نی نصیب اولهرق اصرار حیات
ایتمکدهدر .

قطعات ارضیه نیک بر چوقی یرنده مسکون بئال
وحشیدن صرف نظر انک تمدن ممالکده بیله
انسانلرک اکثرییه دماغاً، فکراً تعالی ایتمک سودا-
سندن محرومدر. دوشونلرک، فکر ایدرک یاشایان ده

اخطار

سابق آئونه مأمور من مصطفی افندی به
بودن آئی یدی آی اول بالکسر و قره سی
حوالیستند قید آتش اولدیغیگر آئونه لرك بدلاتی
الان اداره خانه مزه کتیرمدیکیز . بو آئونه لره قارشی
بزه ترتب ایدن وظیفه وجدانیه بی ایفایندک غزته
لری منتظما کوندریوروز. اول کونه قدر اداره خا.
نهمزه کلرک مذکور آئونه بدلاتی تسویه ایتمدیگیز
حاله حقکزه تعقیبات قانونیه به توسل ایدیه جگنی
شدله اخطار ایدرز.

سابق آئونه مأمور من اولوب پولیس قیداولان
محمد افندی - ذمتکزه کیردیگیز مبلغ تسویه سی
ایچون رجا ایتمدیگیز وقت کجی ده باش کونه
قدر اداره خانه مزه کتر کز لازم کلان معامله رسمیه به
مباشرت ایده جگیز.

طشره کتابخیره اخطار

مجموعه علم من کتابخانه لرنده بولندرمق ایستلره
سپارشلری پیشین اوله رق اجرا ایتملری و بدلی
کوندرلشمش غزتلری کوندرمکه معذوز اولدیغیزی
اخطار ایدرز.

مشکلات المصایح

حاشیه سندن مراقاة و سائر ایضاحات و تعیرات
علم و حدیث ایه موشح اون الی و اون ایکی بونطو
یازی ایه کوزل صورتده طبع اولنیش ایکی جلد.
قرق غروش پوسته اجرتی ایه طشیره الی غروش؛
«تعریفات سیدی» ایکی غروش پوسته بدلی ایه یوز
باریه اداره خانه مزده فروخت یدلمکده در.

(نارزان) و (اسنوق) قافقاسیه معدن صولری

مذکور صولر طعام آرسته قوللانیلور، صهی
معدنوی مقوی صولردن اولوب یالکز روسیده
سنوی یدی ملیون شیشه صرف اولتور. دکر
خسته لفته، صفرا قبارمه سته، باش دوغمه سته، سوه

عقد ایدیه جگ دنیا محاربه لرینه نهایت ویرله جگ ..

بوسایه ده بی بشرک اوستندن بویوک بر یوک قالقمش
اوله جق .. دنیاده کی انسانلر بری برینه دست تعاونی
اوزاده جق .. امنیت وسعادت تمامیه ققرر ایده جگ ..
(۱۰۰ بیک) سنه صوکرکا کلجک نسل بشر
طانمیه جق .. نه شکلری، نه سیالری، نه عادتلری
نه قیافتلری حاصلی هیچ برشیثلری حال حاضرله
قیاس قبول ایتمه جگ، بر شمشه مدیت .. مدیت
حقیقه دنیایی قابلایه جق .. کوکلرده اوچولا جق ..
جو هواده بر مملکتدن دیگر مملکته دقیقه سنده
واریلا جق ... (تله فوتوفونیک) یعنی مسافات
بمیده ده کی سساری فوتوغراف حالنده عکس ایتمدن
تلغراف ایه ییلدیزلردن خبر آلتیه جق .. عولم
واجرام ایه مغزله ایدیه جگ .. عالم سمواته تلمیز
تلغرافلر اوریلایق؛ سکنه عولم ایه قونوشلا جق
دکل دنیاده ملل واقوام آرسته فضا ده سلایج اجرام
اوستنده مسکون مخلوقات آرسته خیل اخوت
تأسس ایه جگ حاصلی طبیعت و حیات تکامل ایتمکده در
هرشی تکامله تابع در. اخلاق و طبایع بشر کتدکبه
سکونت وصافیت بولمقده در.

افکار بشر هرکون یکی بر نور معرفت .. کونا
کون شع دلاویز مدیت ایه بارلامقده در. کائنات
آن بر خلقت ابدیه و متوالیه نک تجلیکاهی در.
خلقت، خلقتی تعقیب ایتمکده .. دنیا وفلکیات هیچ
دورمیوب بیک درلو تجلیاته مظهر بولمقده هرکون
یکی بر انقلابک مصدریدر. بر عالم فنا بولور. اویری
عجلیساز اولور بو بر دوران عالم درکه ابدی و ازلی در
اوله قورولمش .. اوله باشلامش .. اوله کلوب
کیتیمکده در. ینه دیرزکه :

عالم طبیعت و عالم حیاته غایه بر مقصد تکاملدر.
تکاملده: تجلی .. کمال .. انقلاب در.

باقتریولوج - کیمیاگر

عثمان نوری